Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Pedagogical Sciences. Vol. 2 (125)

Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. Вип. 2 (125)

ISSN (Print): 2663-6387
ISSN (Online): 2664-0155

UDC 378.147:34:[37.041+174]
DOI 10.35433/pedagogy.2(125).2026.31

DEVELOPING FUTURE LAWYERS' SELF-EDUCATIONAL COMPETENCE AND READINESS FOR INTEGRITY-BASED PROFESSIONAL PRACTICE: UKRAINIAN AND INTERNATIONAL EXPERIENCE

O. O. Shevchuk[*], T. Ye. Snitsa[**], O. V. Didenko[***], S. M. Tsyhulskyi[****]

The article addresses the development of future lawyers' self-educational competence and readiness for integrity-based professional practice. The relevance of the study stems from continuous changes in legislation, the digitalisation of legal practice, the increasing complexity of professional tasks, and growing societal expectations regarding the ethical conduct of legal professionals. The aim of the article is to synthesise Ukrainian and international experience in such training and identify opportunities for its application in legal education in Ukraine. The study employs analysis, synthesis, comparison, systematisation, and generalisation of scholarly works, regulatory documents, and practices in the professional training of lawyers. It has been established that Ukrainian studies primarily associate self-educational competence with the ability to identify educational needs, plan independent learning, work with information, exercise self-control, and pursue professional self-development. Professional integrity is regarded as an ethical and legal characteristic of professional practice grounded in the principles of the rule of law, legality, justice, honesty, good faith, and responsibility. In international experience, lifelong learning and ethical conduct are interconnected through professional identity, self-directed learning, reflective practice, and the integrated teaching of legal ethics. The relationship between the two educational outcomes

[*] Doctor of Sciences (Pedagogy), Associate Professor
(Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytskyi)
a.shevchuk1302@gmail.com
ORCID: 0000-0002-2102-7363

[**] Candidate of Pedagogical Sciences (PhD in Pedagogy), Associate Professor
(Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytskyi)
taniushasnitsa@ukr.net
ORCID: 0000-0002-0403-5070

[***] Doctor of Sciences (Pedagogical, Professor
(Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytskyi)
didenko.alexandr69@gmail.com
ORCID: 0000-0002-7900-6047

[****] Candidate of Historical Sciences (PhD in History), Deputy Head of the Department for the Organisation of Scientific Activity
(Dnipro State University of Internal Affairs)
tsdominion88@gmail.com
ORCID: 0009-0008-2855-8299

under study is substantiated. Self-educational competence enables lawyers to independently maintain an appropriate level of professional competence. Readiness for integrity-based practice provides a value-oriented framework for applying the acquired knowledge and skills. Motivational and value-based, cognitive and informational, activity and behavioural, and reflective and regulatory criteria for assessing these outcomes are proposed. Appropriate methods for the integrated development of these qualities are identified, including the analysis of professional and ethical situations, problem-based and self-directed learning, legal research, reflective writing, portfolios, and structured feedback.

Keywords: *self-education, self-educational competence, independent learning, self-educational activity, motivation for self-education, future lawyers, professional training, educational process, pedagogical conditions, competence-based approach.*

ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ ДО ДОБРОЧЕСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

О. О. Шевчук, Т. Є. Сніца, О. В. Діденко, С. М. Цигульський

У статті розглянуто проблему формування самоосвітньої компетентності та готовності майбутніх юристів до доброчесної професійної діяльності. Актуальність дослідження зумовлена постійним оновленням законодавства, цифровізацією юридичної практики, ускладненням професійних завдань і посиленням суспільних вимог до етичної поведінки правників. Метою статті є узагальнення вітчизняного і зарубіжного досвіду формування самоосвітньої компетентності та готовності майбутніх юристів до доброчесної професійної діяльності, визначенні спільних засад цих процесів і встановленні перспективних напрямів удосконалення юридичної освіти України.

Застосовано методи аналізу, синтезу, порівняння, систематизації та узагальнення наукових праць, нормативних документів і практик професійної підготовки юристів. Установлено, що у вітчизняних дослідженнях самоосвітню компетентність переважно пов'язують зі здатністю визначати освітні потреби, планувати самостійну діяльність, працювати з інформацією, здійснювати самоконтроль і професійний саморозвиток. Професійну доброчесність розглядають як етико-правову характеристику діяльності, що ґрунтується на принципах верховенства права, законності, справедливості, чесності, добросовісності та відповідальності. У зарубіжному досвіді безперервне навчання й етична поведінка поєднуються через професійну ідентичність, самоспрямоване навчання, рефлексивну практику та інтегроване викладання юридичної етики. Обґрунтовано взаємозв'язок досліджуваних результатів підготовки. Самоосвітня компетентність забезпечує здатність юриста самостійно підтримувати належний рівень професійної компетентності. Готовність до доброчесної діяльності визначає ціннісне спрямування застосування набутих знань і вмінь. Запропоновано мотиваційно-ціннісний, когнітивно-інформаційний, діяльнісно-поведінковий і рефлексивно-регулятивний критерії їх оцінювання. Визначено доцільні методи інтегрованого формування цих якостей: аналіз професійно-етичних ситуацій, проблемне і самоспрямоване навчання, правове дослідження, рефлексивне письмо, портфоліо та структурований зворотний зв'язок.

Ключові слова*: самоосвіта, самоосвітня компетентність, самостійна робота, самоосвітня діяльність, мотивація до самоосвіти, майбутні юристи, професійна підготовка, освітній процес, педагогічні умови, компетентнісний підхід.*

Introduction of the issue. The quality of legal education is determined not only by the amount of legal knowledge acquired. Equally important is a graduate's ability to keep that knowledge up to date independently. Legislation and judicial practice are constantly evolving, as are the

Постановка проблеми. Якість юридичної освіти визначається не лише обсягом засвоєних правових знань. Важливою є здатність випускника самостійно підтримувати їх актуальність. Законодавство і судова практика постійно оновлюються. Змінюються також способи

ways in which legal assistance is provided, while the use of digital technologies continues to expand. Under these conditions, the knowledge acquired at a higher education institution cannot by itself ensure professional competence throughout an entire career.

Self-educational competence therefore becomes an essential prerequisite for effective legal practice. It encompasses the ability to identify one's own learning needs, locate reliable sources, critically evaluate information, plan learning activities, and adjust their outcomes. Lawyers must also be aware of the limits of their own competence. Proper professional conduct requires a willingness to seek advice, acknowledge mistakes, and update one's knowledge in a timely manner.

This requirement is also established at the regulatory level. The Higher Education Standard for speciality 081 "Law" includes among its general competences the ability to learn and acquire contemporary knowledge. It also provides for the ability to act on the basis of ethical considerations. Accordingly, self-education and ethical responsibility constitute interrelated outcomes of the professional training of future lawyers [15].

A lawyer's professional competence has a pronounced ethical dimension. Legal professionals' decisions affect human rights, access to justice, and public trust in legal institutions. Knowledge of legal rules alone therefore does not guarantee integrity-based conduct. Future lawyers must be able to identify ethical conflicts, prevent conflicts of interest, maintain confidentiality, and resist improper influence. Honesty, impartiality, responsibility, and respect for human dignity are equally important.

Readiness for integrity-based professional practice should not be reduced to compliance with academic integrity requirements. Academic integrity governs the conduct of participants in educational and research activities [14], whereas professional integrity concerns the performance of legal functions and is manifested in interactions with clients, colleagues, public authorities, and courts. At the same time, experience of

надання правничої допомоги. Розширюється використання цифрових технологій. За таких умов знання, отримані в закладі вищої освіти, не можуть забезпечити професійну компетентність упродовж усієї кар'єри.

Самоосвітня компетентність стає необхідною передумовою належної професійної діяльності юриста. Вона охоплює здатність визначати власні освітні потреби, знаходити достовірні джерела, критично оцінювати інформацію, планувати навчання та коригувати його результати. Для юриста важливе також усвідомлення меж власної компетентності. Належна професійна поведінка передбачає готовність звернутися по консультацію, визнати помилку та своєчасно оновити знання.

Ця вимога закріплена на нормативному рівні. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 "Право" відносить до загальних компетентностей здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. Стандарт також передбачає здатність діяти на основі етичних міркувань. Отже, самоосвіта й етична відповідальність становлять взаємопов'язані результати професійної підготовки майбутнього юриста [15].

Професійна компетентність юриста має виразний етичний зміст. Рішення правника впливають на права людини, доступ до правосуддя та довіру до правових інституцій. Тому знання правових норм не гарантує доброчесної поведінки. Майбутній юрист повинен уміти розпізнавати етичні суперечності, запобігати конфлікту інтересів, зберігати конфіденційність і протистояти неправомірному впливу. Важливими є чесність, неупередженість, відповідальність і повага до людської гідності.

Готовність до доброчесної професійної діяльності не можна зводити до дотримання академічної доброчесності. Академічна доброчесність регулює поведінку учасника освітнього і наукового процесу [14]. Професійна доброчесність стосується виконання правничих функцій. Вона виявляється під час взаємодії з клієнтами, колегами, органами влади та судом. Водночас досвід академічно

academically honest and responsible conduct creates a foundation for internalising the norms of professional ethics.

International standards confirm the relationship between continuing learning and integrity-based professional conduct. In the Solicitors Regulation Authority's competence framework, the requirements to act honestly and with integrity are combined with responsibility for one's own learning and professional development. A lawyer must assess the limits of their capabilities, learn from experience, and keep legal knowledge up to date [25]. The Council of Bars and Law Societies of Europe treats initial training, continuing education, and compliance with deontological rules as interrelated conditions for the quality of legal services [20]. Standards of the American Bar Association likewise orient law schools towards measurable learning outcomes associated with competent, ethical, and responsible participation in professional practice [19].

The need for self-education is further intensified by the digitalisation of justice. The European Judicial Training Strategy requires the systematic updating of digital and legal competences. It also emphasises the responsible use of digital tools and the preservation of professional judgement [21]. This confirms that lawyers' self-education has not only a cognitive but also an ethical dimension.

Accordingly, self-educational competence and readiness for integrity-based professional practice are not isolated educational outcomes. They are united by professional responsibility. Self-educational competence enables lawyers to maintain an appropriate level of legal knowledge, while integrity determines the purposes, methods, and limits of its application. A comparison of Ukrainian and international experience makes it possible to establish how this relationship is implemented in the content, methods, and outcomes of legal education.

In the theory and practice of legal education, self-educational preparation and professional-ethical development are often considered separately. Self-

доброчесної поведінки створює основу для засвоєння норм професійної етики.

Зарубіжні стандарти підтверджують зв'язок між постійним навчанням і доброчесною професійною поведінкою. У моделі компетентності Solicitors Regulation Authority вимоги діяти чесно й доброчесно поєднані з відповідальністю за власне навчання та професійний розвиток. Юрист повинен оцінювати межі своїх можливостей, навчатися на досвіді та підтримувати актуальність правових знань [25]. Рада адвокатур і правничих товариств Європи розглядає початкову підготовку, безперервну освіту та дотримання деонтологічних правил як взаємопов'язані умови якості правничих послуг [20]. Стандарти Американської асоціації юристів також орієнтують юридичні школи на вимірювані результати навчання, пов'язані з компетентною, етичною та відповідальною участю в професійній діяльності [19].

Потреба в самоосвіті посилюється через цифровізацію правосуддя. Європейська стратегія судового навчання вимагає систематичного оновлення цифрових і правових компетентностей. Вона також наголошує на відповідальному використанні цифрових засобів та збереженні професійного судження [21]. Це підтверджує, що самоосвіта юриста має не лише пізнавальне, а й етичне значення.

Отже, самоосвітня компетентність і готовність до доброчесної професійної діяльності не є ізольованими результатами підготовки. Їх об'єднує професійна відповідальність. Самоосвітня компетентність дає змогу підтримувати належний рівень правових знань. Доброчесність визначає цілі, способи та межі їх застосування. Порівняння вітчизняного і зарубіжного досвіду дає змогу встановити, як цей зв'язок реалізується у змісті, методах та результатах юридичної освіти.

У теорії та практиці юридичної освіти самоосвітня підготовка й професійно-етичне становлення часто розглядаються окремо. Самоосвітню компетентність пов'язують переважно з організацією самостійної роботи, пошуком інформації та професійним саморозвитком.

educational competence is associated mainly with the organisation of independent work, information search, and professional self-development, whereas readiness for integrity-based practice is addressed through professional ethics, legal culture, and value orientations. Such a separation does not account for their functional interdependence.

A lawyer cannot act with integrity while relying on outdated rules, unverified data, or operating beyond the limits of their competence. Insufficient attention to updating knowledge may lead to violations of a client's rights. At the same time, well-developed self-education skills do not in themselves determine the value orientation of professional decisions. Acquired knowledge may be applied mechanically or even contrary to the purpose of law. Professional responsibility should therefore encompass both the quality of knowledge and the ethically justified manner in which it is used.

Formal recognition of the ability to learn and to act on ethical considerations does not automatically resolve the pedagogical problem. A common basis for developing these qualities must be identified, together with appropriate content, methods, organisational forms, and assessment criteria. The transition from academically honest conduct as a student to integrity-based conduct as a future legal professional also requires separate substantiation.

The research problem is shaped by several tensions. The first arises between society's need for competent lawyers who act with integrity and the separate development of the relevant qualities. The second concerns the gap between normatively defined outcomes of legal education and the insufficient specification of mechanisms for achieving them. The third lies between the availability of valuable international experience and the need for its well-founded application within the Ukrainian education system.

International experience cannot be transferred without due regard to the national legal environment. Legal professions differ in their models of access, regulation, and professional responsibility.

Готовність до доброчесної діяльності розкривають через професійну етику, правову культуру й ціннісні орієнтації. Такий поділ не враховує їхньої функціональної залежності.

Юрист не може діяти доброчесно, якщо використовує застарілі норми, неперевірені дані або виходить за межі своєї компетентності. Недостатня увага до оновлення знань може призвести до порушення прав клієнта. Водночас розвинені навички самоосвіти самі по собі не визначають ціннісної спрямованості професійних рішень. Отримані знання можуть застосовуватися формально або всупереч призначенню права. Отже, професійна відповідальність має охоплювати і якість знань, і морально виправданий спосіб їх використання.

Нормативне закріплення здатності навчатися та діяти на основі етичних міркувань не розв'язує педагогічної проблеми автоматично. Потрібно визначити спільну основу їх формування. Необхідно також встановити зміст, методи, організаційні форми та критерії оцінювання. Окремого обґрунтування потребує перехід від академічно доброчесної поведінки здобувача освіти до доброчесної поведінки майбутнього правника.

Проблему дослідження визначають кілька суперечностей. Перша виникає між суспільною потребою в компетентних і доброчесних юристах та роздільним формуванням відповідних якостей. Друга стосується нормативно визначених результатів юридичної освіти та недостатньої конкретизації механізмів їх досягнення. Третя виявляється між наявністю продуктивного зарубіжного досвіду та потребою його обґрунтованого застосування в українській системі освіти.

Зарубіжний досвід не може бути перенесений без урахування національного правового середовища. Правничі професії мають різні моделі доступу, регулювання та професійної відповідальності. Тому порівняння має стосуватися не лише змісту освітніх програм. Доцільно зіставити цілі підготовки, форми практичного навчання, рефлексивні методи, способи розгляду етичних ситуацій і засоби оцінювання

Comparison should therefore concern not only the content of educational programmes, but also training objectives, forms of practical learning, reflective methods, approaches to analysing ethical situations, and means of assessing outcomes.

Thus, the research problem lies in substantiating the interconnected development of future lawyers' self-educational competence and readiness for integrity-based professional practice. Addressing it requires the synthesis of Ukrainian approaches and their comparison with international practices.

Current state of the issue. Research on preparing future lawyers for continuing professional development and integrity-based practice can be grouped into several strands in Ukrainian and international scholarship. The first concerns the development of self-educational competence and readiness for professional self-development. The second addresses lawyers' professional competence and professional identity. The third focuses on professional ethics, integrity, and the ability to make well-founded ethical decisions. The relationships among these strands, however, remain insufficiently explored.

M. Lysytskyi defines future lawyers' self-educational competence as a dynamic integrative characteristic encompassing motivation for self-education, commitment to self-improvement, and the ability to achieve educational and professional goals independently [8]. Its structure comprises cognitive-operational, value-motivational, and personal-reflective components that support the planning of self-education, work with information, and reflection. The professional orientation of this competence derives from the need to work systematically with regulatory and scholarly sources in a context of continuing legislative change. However, the author does not specifically address its relationship with readiness for integrity-based professional practice.

A. Matkovskyi examines the development of future lawyers' readiness for professional self-development through non-formal education [9]. The author

результатів.

Отже, наукова проблема полягає в обґрунтуванні взаємопов'язаного формування самоосвітньої компетентності та готовності майбутніх юристів до доброчесної професійної діяльності. Її розв'язання потребує узагальнення вітчизняних підходів і порівняння їх із зарубіжними практиками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема підготовки майбутніх юристів до безперервного професійного розвитку та доброчесної діяльності представлена у вітчизняних і зарубіжних дослідженнях кількома напрямами. Перший охоплює формування самоосвітньої компетентності та готовності до професійного саморозвитку. Другий стосується професійної компетентності й професійної ідентичності юриста. Третій зосереджений на професійній етиці, доброчесності та здатності приймати обґрунтовані етичні рішення. Водночас взаємозв'язок цих напрямів досліджено недостатньо.

М. Лисицький визначає самоосвітню компетентність майбутніх юристів як динамічну інтегративну характеристику, що охоплює мотивацію до самоосвіти, прагнення до самовдосконалення та здатність самостійно досягати освітніх і професійних цілей [8]. У її структурі виокремлено когнітивно-операційний, ціннісно-мотиваційний та особистісно-рефлексивний компоненти, які забезпечують планування самоосвіти, роботу з інформацією і рефлексію. Професійна зумовленість цієї компетентності пов'язана з необхідністю систематично опрацьовувати нормативні й наукові джерела в умовах оновлення законодавства. Водночас її зв'язок із готовністю до доброчесної професійної діяльності автор окремо не розкриває.

Проблему формування готовності майбутніх юристів до професійного саморозвитку засобами неформальної освіти досліджує А. Матковський [9]. Автор поєднує міждисциплінарний, системний, особистісно орієнтований, аксіологічний, компетентнісний, акмеологічний, діяльнісний і технологічний підходи. Готовність до професійного саморозвитку розглянуто як спрямованість на

combines interdisciplinary, systemic, learner-centred, axiological, competence-based, acmeological, activity-based, and technological approaches. Readiness for professional self-development is understood as an orientation towards raising the level of professional competence and developing professionally significant qualities. Its indicators include personal reflection, a value-based attitude towards self-development, motivation for improvement, and the capacity for self-actualisation and self-realisation. At the same time, the ethical content of professional self-development is not specified separately.

A. Mudryk and O. Kykhtiuk regard a lawyer's professional competence as a complex personal and professional construct [12]. It cannot be reduced to a body of legal knowledge and practical skills; rather, it involves the ability to act responsibly, regulate one's own behaviour, assess professional situations, and make well-founded decisions. This provides grounds for considering self-education and reflection as internal mechanisms for maintaining professional competence. Their role in ensuring lawyers' integrity-based conduct, however, requires further substantiation.

The legal and value-based dimensions of lawyers' professional integrity have been examined by Ya. Voloshyna [4]. Integrity is defined as an ethical and legal characteristic of professional conduct that entails an independent and responsible professional position, the provision of high-quality legal services, and adherence to the principles of the rule of law, legality, honesty, justice, good faith, and conscientiousness. Its features include normatively prescribed conduct, compliance with professional ethics, competence, and orientation towards an appropriate legal outcome. This approach makes it possible to distinguish academic integrity from professional integrity. A future lawyer's readiness for integrity-based practice cannot be limited to knowledge of ethical standards; it must also include the ability to identify an ethical problem, assess the consequences of possible decisions, and take

підвищення рівня професійної компетентності та розвиток професійно значущих якостей. Її показниками визначено особистісну рефлексію, ціннісне ставлення до саморозвитку, мотивацію до вдосконалення, здатність до самоактуалізації та самореалізації. Водночас етичний зміст професійного саморозвитку окремо не конкретизовано.

Вчені А. Мудрик та О. Кихтюк розглядають професійну компетентність юриста як складне особистісно-професійне утворення [12]. Вона не зводиться до сукупності юридичних знань і практичних умінь, а передбачає здатність відповідально діяти, регулювати власну поведінку, оцінювати професійні ситуації та приймати обґрунтовані рішення. Це дає підстави віднести самоосвіту та рефлексію до внутрішніх механізмів підтримання професійної компетентності. Проте їхню роль у забезпеченні доброчесної поведінки юриста необхідно обґрунтувати додатково.

Правовий і ціннісний зміст професійної доброчесності юриста досліджено Я. Волошиною [4]. Доброчесність визначено як етико-правову характеристику професійної поведінки, що передбачає самостійну й відповідальну позицію фахівця, якісне надання юридичних послуг, дотримання принципів верховенства права, законності, чесності, справедливості, добросовісності та сумлінності. До її ознак віднесено нормативно визначену поведінку, дотримання професійної етики, компетентність і спрямованість на належний правовий результат. Такий підхід дає змогу розмежувати академічну і професійну доброчесність. Готовність майбутнього юриста до доброчесної діяльності не може обмежуватися знанням етичних норм. Вона має охоплювати здатність розпізнавати етичну проблему, оцінювати наслідки можливих рішень і відповідати за обраний спосіб дії.

Нормативне підґрунтя відповідної підготовки визначають Закон України «Про академічну доброчесність» і стандарт вищої освіти зі спеціальності 081 "Право". У Законі закріплено базові цінності, принципи і правила академічної доброчесності, а також механізми реагування на її порушення [14].

responsibility for the chosen course of action.

The regulatory framework for such training is established by the Law of Ukraine "On Academic Integrity" and the Higher Education Standard for speciality 081 "Law". The Law sets out the fundamental values, principles, and rules of academic integrity, as well as mechanisms for responding to violations [14]. Academic integrity is not identical to professional integrity; however, the experience of independent, honest, and responsible conduct acquired during study creates a value-based foundation for professional behaviour. The Higher Education Standard provides for mastery of the ethical standards of the legal profession, the ability to conduct legal research, independently collect relevant materials, and identify circumstances whose clarification requires professional assistance [15]. These learning outcomes are directly related to self-education, reflection, and readiness to act within the limits of one's own competence.

The digital dimension of future lawyers' professional development is examined by O. Shevchuk, O. Didenko, and V. Klachko [18]. The authors define digital mobility as an integrative professionally significant quality that enables the effective use of digital technologies, adaptation to changes in the digital environment, and continuing professional development. The ability to work critically with digital legal resources is therefore an essential component of self-educational competence. At the same time, the use of digital tools must comply with the requirements of professional ethics, information security, and responsibility for the reliability of the results obtained.

In international regulatory and professional documents, lifelong learning and integrity are treated as interrelated requirements of professional competence. The American Bar Association Standards provide for the development of capacities for legal analysis, legal research, fulfilment of professional and ethical responsibilities, self-assessment, and professional identity formation [19]. The Council of Bars and Law Societies of Europe links the quality of legal services with appropriate initial

Академічна доброчесність не є тотожною професійній, проте набутий під час навчання досвід самостійної, чесної та відповідальної діяльності створює ціннісну основу професійної поведінки. Стандарт вищої освіти передбачає опанування етичних стандартів правничої професії, здатність проводити правове дослідження, самостійно збирати матеріали й визначати обставини, для з'ясування яких необхідна професійна допомога [15]. Ці результати навчання безпосередньо пов'язані із самоосвітою, рефлексією та готовністю діяти в межах власної компетентності.

Цифровий складник професійного розвитку майбутнього юриста розкривають О. Шевчук, О. Діденко та В. Клачко [18]. Автори визначають цифрову мобільність як інтегративну професійно значущу якість, що забезпечує ефективне використання цифрових технологій, адаптацію до змін цифрового середовища та безперервний професійний розвиток. Отже, здатність критично працювати з цифровими правовими ресурсами є необхідним складником самоосвітньої компетентності. Водночас застосування цифрових засобів має відповідати вимогам професійної етики, інформаційної безпеки та відповідальності за достовірність отриманих результатів.

У зарубіжних нормативних і професійних документах безперервне навчання та доброчесність розглядаються як взаємопов'язані вимоги до професійної компетентності. Стандарти Американської асоціації юристів передбачають формування здатності до правового аналізу, юридичного дослідження, виконання професійних та етичних обов'язків, самооцінювання і розвитку професійної ідентичності [19]. Рада адвокатських і правничих товариств Європи пов'язує якість юридичних послуг із належною початковою підготовкою, безперервною освітою та дотриманням деонтологічних правил [20]. У Європейській стратегії підготовки фахівців у сфері правосуддя на 2025-2030 роки наголошено на практичному характері безперервного навчання, розвитку цифрових навичок, готовності працювати з технологіями штучного інтелекту та оцінюванні довгострокових

training, continuing education, and compliance with deontological rules [20]. The European Judicial Training Strategy 2025-2030 emphasises the practical nature of continuing learning, the development of digital skills, readiness to work with artificial intelligence technologies, and the assessment of long-term training outcomes [21]. This confirms the appropriateness of integrating the self-educational, digital, and ethical dimensions of legal education.

In the Solicitors Regulation Authority's Statement of Solicitor Competence for England and Wales, the requirement to act honestly and with integrity is combined with the duty to maintain an appropriate level of professional competence [25]. Lawyers are expected to take responsibility for their own learning, reflect on professional experience, assess their capabilities and limitations, use feedback, and update their knowledge in a timely manner. Self-education therefore appears not as an optional professional quality but as a condition of responsible conduct.

N. Hamilton and J. Organ analyse the learning outcomes adopted by law schools in the United States [22]. The authors emphasise the need for educational programmes to reflect the capacity for self-directed learning, continuing professional development, and professional identity formation. The outcome of legal education thus encompasses not only the acquisition of legal knowledge but also readiness to maintain professional competence independently after graduation.

The relationship between self-direction and the ethical development of future lawyers is explored by K. Testy and Z. DeMeola [26]. They link professional identity formation with self-awareness, self-direction, professional socialisation, a sense of purpose, and alignment between personal and professional values. Self-directed learning fosters autonomy, responsibility, and continuing professional growth. Professional identity, in turn, provides an internal foundation for ethical choice and resistance to professional deformation.

The importance of reflection for lawyers' professional development is confirmed by the study of W.-J. Kortleven, N. Holvast,

результатів підготовки [21]. Це підтверджує доцільність інтеграції самоосвітнього, цифрового й етичного складників юридичної освіти.

У *Statement of Solicitor Competence* Регуляторного органу соліситорів Англії та Уельсу вимога діяти чесно й доброчесно поєднана з обов'язком підтримувати належний рівень професійної компетентності [25]. Юрист має брати відповідальність за власне навчання, аналізувати професійний досвід, оцінювати свої можливості та обмеження, використовувати зворотний зв'язок і своєчасно оновлювати знання. Отже, самоосвіта постає не додатковою професійною якістю, а умовою відповідальної поведінки.

Н. Гамільтон і Дж. Орган аналізують результати навчання, запроваджені у правничих школах США [22]. Автори наголошують на необхідності відображення в освітніх програмах здатності до самокерованого навчання, безперервного професійного розвитку та формування професійної ідентичності. Результат юридичної освіти, відповідно, охоплює не лише засвоєння правових знань, а й готовність самостійно підтримувати професійну компетентність після завершення навчання.

Зв'язок між самоспрямованістю та етичним становленням майбутнього юриста розкривають К. Тесті та З. Де Меола [26]. Формування професійної ідентичності вони пов'язують із самосвідомістю, самоспрямованістю, професійною соціалізацією, усвідомленням мети та узгодженням особистих і професійних цінностей. Самокероване навчання забезпечує автономію, відповідальність і постійне професійне зростання. Професійна ідентичність, своєю чергою, створює внутрішню основу для етичного вибору та протидії професійним деформаціям.

Значення рефлексії для професійного становлення юристів підтверджено в дослідженні В. Кортлевена, Н. Голваст та А. Бешич [23]. На матеріалах правничої школи в Нідерландах автори протиставляють адаптивну і рефлексивну професійну соціалізацію. Перша орієнтує студента переважно на засвоєння

and A. Bešić [23]. Drawing on the experience of a law school in the Netherlands, the authors contrast adaptive and reflective professional socialisation. The former primarily directs students towards adopting established professional models, whereas the latter involves critical reflection on law, professional norms, the social consequences of legal decisions, and one's own position. It is the reflective model that creates more favourable conditions for a responsible attitude towards the professional role.

C. Sheppick examines the practical potential of reflective learning [24]. Experience at King's College London demonstrates the value of reflective writing in the professional education of lawyers. Such tasks encourage students to analyse their own actions, identify gaps in knowledge, evaluate professional experience, and determine directions for further development. Reflective writing combines self-assessment, self-regulation, and learning planning and may therefore be used simultaneously to develop self-educational competence and readiness for responsible professional conduct.

L. Traczykowski substantiates pedagogical approaches to teaching legal ethics [27]. The author cautions against reducing ethics education to the study of professional codes of conduct and proposes combining legal knowledge with applied ethics. This approach develops the ability to recognise the moral dimension of professional situations, weigh legal and ethical arguments, and justify decisions under conditions of normative uncertainty. It directs legal education not merely towards formal compliance with rules but towards the conscious acceptance of professional values.

The analysis provides grounds for regarding self-educational competence and readiness for integrity-based professional practice as interrelated outcomes of legal education. Self-educational competence ensures the ability to update knowledge independently, work critically with information, assess one's professional capabilities, and adjust ways of acting. Readiness for integrity-based practice provides the value orientation of this

усталених професійних моделей. Друга передбачає критичне осмислення права, професійних норм, соціальних наслідків юридичних рішень і власної позиції. Саме рефлексивна модель створює сприятливіші умови для відповідального ставлення до професійної ролі.

Практичні можливості рефлексивного навчання розглядає К. Шеппік [24]. Досвід King's College London засвідчує доцільність використання рефлексивного письма у професійній підготовці юристів. Такі завдання спонукають студентів аналізувати власні дії, виявляти прогалини у знаннях, оцінювати професійний досвід і визначати напрями подальшого розвитку. Рефлексивне письмо поєднує самооцінювання, саморегуляцію та планування навчання, тому може використовуватися для одночасного розвитку самоосвітньої компетентності та готовності до відповідальної поведінки.

Педагогічні засади викладання юридичної етики обґрунтовує Л. Трациковскі [27]. Авторка застерігає від зведення етичної підготовки до вивчення кодексів професійної поведінки та пропонує поєднувати юридичні знання з прикладною етикою. Це дає змогу формувати здатність розпізнавати моральний зміст професійної ситуації, зіставляти правові й етичні аргументи та обґрунтовувати рішення за умов нормативної невизначеності. Такий підхід орієнтує підготовку юриста не лише на формальне дотримання правил, а й на свідоме прийняття професійних цінностей.

Проведений аналіз дає підстави вважати самоосвітню компетентність і готовність до доброчесної професійної діяльності взаємопов'язаними результатами юридичної освіти. Самоосвітня компетентність забезпечує здатність самостійно оновлювати знання, критично працювати з інформацією, оцінювати власні професійні можливості та коригувати способи діяльності. Готовність до доброчесної діяльності визначає ціннісне спрямування цього процесу і забезпечує застосування набутих знань відповідно до принципів права, професійної етики та суспільної відповідальності.

process and ensures that acquired knowledge is applied in accordance with legal principles, professional ethics, and social responsibility.

At the same time, the existing literature predominantly examines these outcomes separately. Ukrainian pedagogical research provides a more detailed account of the structure of self-educational competence and readiness for professional self-development. Legal studies focus on the normative and value-based content of professional integrity. International scholarship, in turn, explains their interrelationship through professional identity, reflective practice, and self-directed learning. The pedagogical conditions for integrated development of these outcomes, relevant teaching methods, assessment criteria, and possibilities for adapting international experience to Ukrainian legal education remain insufficiently substantiated. These gaps determine the direction of the present study.

Aim of the research. The study aims to synthesise Ukrainian and international experience in developing future lawyers' self-educational competence and readiness for integrity-based professional practice, identify the common foundations of these processes, and determine promising directions for improving legal education in Ukraine.

Results and discussion. The comparative analysis of Ukrainian and international sources revealed a shared understanding of the dynamic nature of lawyers' professional competence. Legislative changes, the digitalisation of legal practice, evolving professional standards, and increasingly complex ethical situations create a need for lifelong learning. However, this need is conceptualised differently in Ukrainian and international legal education.

Ukrainian studies focus primarily on defining the nature and structure of self-educational competence, readiness for professional self-development, and lawyers' professional competence [8; 9; 12]. Professional integrity is predominantly treated as an ethical and legal category that determines the normative and value-

Водночас у наявних працях ці результати переважно досліджуються окремо. У вітчизняній педагогічній літературі ґрунтовніше представлено структуру самоосвітньої компетентності та готовності до професійного саморозвитку. У юридичних дослідженнях увагу зосереджено на нормативному й ціннісному змісті професійної доброчесності. У зарубіжних працях їхній взаємозв'язок розкривається через категорії професійної ідентичності, рефлексивної практики та самоспрямованого навчання. Недостатньо обґрунтованими залишаються педагогічні умови інтегрованого формування цих результатів, відповідні методи навчання, критерії оцінювання та можливості адаптації зарубіжного досвіду до юридичної освіти України. Це визначає напрям подальшого дослідження.

Мета статті полягає в узагальненні вітчизняного і зарубіжного досвіду формування самоосвітньої компетентності та готовності майбутніх юристів до доброчесної професійної діяльності, визначенні спільних засад цих процесів і встановленні перспективних напрямів удосконалення юридичної освіти України.

Виклад основного матеріалу. Порівняльний аналіз вітчизняних і зарубіжних джерел засвідчив спільне розуміння динамічного характеру професійної компетентності юриста. Зміни законодавства, цифровізація юридичної діяльності, оновлення професійних стандартів та ускладнення етичних ситуацій зумовлюють потребу в безперервному навчанні. Водночас у вітчизняній і зарубіжній юридичній освіті ця потреба конкретизується по-різному.

У вітчизняних дослідженнях основну увагу приділено визначенню сутності та структури самоосвітньої компетентності, готовності до професійного саморозвитку і професійної компетентності юриста [8; 9; 12]. Професійна доброчесність переважно розглядається як етико-правова категорія, що визначає нормативні та ціннісні засади поведінки фахівця [4]. У зарубіжних джерелах безперервне навчання пов'язується з підтриманням професійної компетентності, формуванням професійної ідентичності,

based foundations of professional conduct [4]. In international sources, lifelong learning is associated with maintaining professional competence, professional identity formation, reflection, and ethical judgement [22-27]. The main differences in emphasis are summarised in Table 1.

рефлексією та етичним судженням [22-27]. Відмінності в основних акцентах узагальнено в таблиці 1.

Table 1

Comparison of Ukrainian and international experience in preparing lawyers for lifelong learning and integrity-based professional practice

Educational context	Main emphasis	Key development mechanisms	Implications for Ukrainian legal education
Ukraine	Self-educational competence, professional self-development, normative foundations of professional integrity	Independent work, work with legal sources, non-formal education, competence-based approach	Integration of the self-educational and ethical-professional dimensions into a single educational outcome is required
England and Wales	Integration of continuing competence, professional ethics, honesty, and integrity	Responsibility for one's own learning, reflection, self-assessment, use of feedback, updating professional knowledge	The link between lifelong learning and responsible professional conduct should be explicitly embedded
United States	Professional identity formation and its incorporation into law-school learning outcomes	Self-directed learning, alignment of personal and professional values, mentoring, professional socialisation	The personal and value-based dimensions of future lawyers' education should be strengthened
The Netherlands	Transition from adaptive to reflective professional socialisation	Contextual reflection, discussion of the ethical and social consequences of legal decisions, interaction with teachers	An educational environment that supports critical reflection on professional norms should be created
International professional legal education programmes	Development of reflective practice and ethical reasoning	Reflective writing, analysis of professional experience, work with ethical dilemmas, involvement of applied ethics specialists	Methods of ethics education should be expanded beyond the study of codes and normative prescriptions

Source: summarised from [4; 8; 9; 12; 22-27].

The comparison shows that a major strength of Ukrainian scholarship is its detailed structuring of future lawyers' self-educational competence. Its content encompasses motivation for self-education, the ability to plan independent work, locate and process information, conduct self-assessment, and engage in reflection [8]. Research on professional self-development complements this structure with readiness for self-actualisation, self-realisation, and the use of non-formal education opportunities [9].

Ukrainian scholarship has also developed a legal understanding of professional integrity. It is associated with the rule of law, legality, honesty, justice, good faith, conscientiousness, and the proper quality of legal services [4]. However, self-education and professional integrity are still predominantly treated as separate characteristics, and common mechanisms for their development and assessment have not been defined.

A key advantage of international experience lies in the practical integration of lifelong learning, professional responsibility, and ethical conduct. In the Statement of Solicitor Competence, the ability to act honestly and with integrity is combined with the lawyer's personal responsibility for maintaining an appropriate level of competence [25]. Relevant professional actions include reflection on one's own practice, assessment of strengths and professional limitations, use of feedback, and continuous updating of legal knowledge.

In US legal education, professional identity functions as the connecting category. Its development involves future lawyers' awareness of their professional role, social responsibility, values, and principles of practice [19; 22; 26]. In this context, self-directed learning is an expression of professional autonomy and supports the ability to maintain competence after formal education has ended.

Experience from the Netherlands demonstrates the importance of reflective professional socialisation [23]. Students do not merely adopt accepted models of conduct but critically analyse them. They

Порівняння засвідчило, що перевагою вітчизняного наукового доробку є докладне структурування самоосвітньої компетентності майбутніх юристів. Її зміст охоплює мотивацію до самоосвіти, здатність планувати самостійну роботу, знаходити й опрацьовувати інформацію, здійснювати самооцінювання та рефлексію [8]. Дослідження професійного саморозвитку доповнюють цю структуру готовністю до самоактуалізації, самореалізації та використання можливостей неформальної освіти [9].

У вітчизняних працях також сформовано правове розуміння професійної доброчесності. Вона пов'язується з верховенством права, законністю, чесністю, справедливістю, добросовісністю, сумлінністю та належною якістю юридичних послуг [4]. Проте самоосвіта та професійна доброчесність здебільшого розглядаються як окремі характеристики. Не визначено спільних механізмів їх формування й оцінювання.

Перевагою зарубіжного досвіду є практична інтеграція безперервного навчання, професійної відповідальності та етичної поведінки. У *Statement of Solicitor Competence* здатність діяти чесно й доброчесно поєднана з особистою відповідальністю юриста за підтримання належного рівня компетентності [25]. До відповідних професійних дій належать рефлексія над власною практикою, оцінювання сильних сторін і професійних обмежень, використання зворотного зв'язку та постійне оновлення правових знань.

В американській юридичній освіті сполучною категорією є професійна ідентичність. Її формування передбачає усвідомлення майбутнім юристом своєї професійної ролі, суспільної відповідальності, цінностей і принципів діяльності [19; 22; 26]. Самокероване навчання в цьому контексті є виявом професійної автономії. Воно забезпечує здатність підтримувати компетентність після завершення формальної освіти.

Досвід Нідерландів демонструє значення рефлексивної професійної соціалізації [23]. Студент не лише засвоює прийняті моделі поведінки, а й

are expected to assess the ethical, legal, and social consequences of professional decisions. Reflective socialisation thus creates conditions for the conscious acceptance of professional values.

Experience at King's College London confirms the pedagogical value of reflective writing [24]. Analysis of one's own experience helps students identify gaps in their preparation, determine learning needs, and plan further development. L. Traczykowski's proposed involvement of applied ethics specialists broadens the content of ethics education [27], shifting attention from formal knowledge of rules to understanding the moral dimension of professional situations.

The comparison made it possible to clarify the content of the study's key concepts. Future lawyers' self-educational competence may be understood as an integrative capacity to identify their own learning needs independently, set goals, plan and organise learning, locate and critically evaluate legal information, update professional knowledge, apply it in practical situations, and adjust their individual trajectory of professional development.

Future lawyers' readiness for integrity-based professional practice may be defined as an integrative personal and professional construct. It encompasses acceptance of the values of the legal profession, knowledge of its ethical and legal requirements, the ability to identify professional-ethical problems, make and implement well-founded decisions, resist improper pressure, and take responsibility for the consequences of one's actions.

Self-educational competence and readiness for integrity-based practice are not identical. The former determines the ways in which professional competence is maintained and developed; the latter establishes the value orientations and ethical boundaries for using professional knowledge. They are linked by responsibility, autonomy, critical thinking, reflection, and self-regulation. Self-educational competence may therefore be regarded as the cognitive and activity-based foundation of integrity-based professional conduct, while readiness for

критично аналізує їх. Він має оцінювати етичні, правові та соціальні наслідки професійних рішень. Рефлексивна соціалізація створює умови для усвідомленого прийняття професійних цінностей.

Практика King's College London підтверджує педагогічну цінність рефлексивного письма [24]. Аналіз власного досвіду допомагає студенту виявляти прогалини в підготовці, визначати освітні потреби та планувати подальший розвиток. Запропонований Л. Трациковскі підхід до залучення фахівців із прикладної етики розширює зміст етичної підготовки [27]. Увага переноситься з формального знання правил на розуміння морального змісту професійної ситуації.

Проведене порівняння дало змогу уточнити зміст основних понять дослідження. Самоосвітню компетентність майбутнього юриста доцільно розуміти як інтегративну здатність самостійно визначати власні освітні потреби, ставити цілі, планувати й організовувати навчання, знаходити та критично оцінювати правову інформацію, оновлювати професійні знання, застосовувати їх у практичних ситуаціях і коригувати індивідуальну траєкторію професійного розвитку.

Готовність майбутнього юриста до доброчесної професійної діяльності пропонується визначати як інтегративне особистісно-професійне утворення. Воно охоплює прийняття цінностей юридичної професії, знання її етичних і правових вимог, здатність розпізнавати професійно-етичні проблеми, приймати й реалізовувати обґрунтовані рішення, протидіяти неправомірному тиску та відповідати за наслідки власних дій.

Самоосвітня компетентність і готовність до доброчесної діяльності не є тотожними. Перша визначає способи підтримання й розвитку професійної компетентності. Друга задає ціннісні орієнтири та етичні межі використання професійних знань. Їх поєднують відповідальність, автономія, критичне мислення, рефлексія та саморегуляція. Тому самоосвітню компетентність можна розглядати як когнітивно-діяльнісну

integrity-based practice provides its value-based and normative orientation.

The structural relationship between the qualities under study is presented in Table 2.

основу доброчесної професійної поведінки, а готовність до доброчесної діяльності – як її ціннісно-нормативне спрямування.

Структурне співвідношення досліджуваних якостей наведено в таблиці 2.

Table 2

Relationship between self-educational competence and future lawyers' readiness for integrity-based professional practice

Component	Self-educational competence	Readiness for integrity-based practice	Integrated outcome
Motivational-value	Need to update knowledge; commitment to self-development; awareness of the importance of lifelong learning	Acceptance of the principles of the rule of law, legality, justice, honesty, and professional responsibility	Sustained motivation for professional development in accordance with the values of the legal profession
Cognitive-informational	Knowledge of self-education strategies; ability to locate, verify, and systematise legal information	Knowledge of professional ethics standards, rules of conduct, types of conflicts of interest, and ethical risks	Ability to formulate a legal position based on up-to-date, reliable, and ethically relevant information
Activity-behavioural	Planning learning; completing independent research tasks; applying updated knowledge	Identifying an ethical problem; selecting and implementing an integrity-based decision; resisting improper influence	Independent, competent, and integrity-based conduct in a professional situation
Reflective-regulatory	Self-assessment; identification of knowledge gaps and professional limitations; adjustment of the learning trajectory	Ethical reflection; assessment of the consequences of decisions; acceptance of responsibility for one's own actions	Conscious regulation of professional development and conduct

Source: developed by the authors on the basis of [4; 8; 9; 23–27].

The identified relationship provides a basis for proposing an integrated logic for developing the qualities under study. It comprises three stages: value-orientational, activity-analytical, and reflective-regulatory.

At the value-orientational stage, students should recognise the importance of lifelong learning and integrity for the legal profession. Appropriate activities

Встановлений взаємозв'язок дає підстави запропонувати інтегровану логіку формування досліджуваних якостей. Вона охоплює ціннісно-орієнтаційний, діяльнісно-аналітичний і рефлексивно-регулятивний етапи.

На ціннісно-орієнтаційному етапі студенти мають усвідомити значення безперервного навчання та доброчесності для юридичної професії. Доцільними є

include discussions of professional values, analysis of codes of ethics, meetings with representatives of legal professions, consideration of professional biographies, and the preparation of an individual competence profile. The expected result is acceptance of personal responsibility for professional development and conduct.

The activity-analytical stage involves independent legal research, work with legislative changes, solution of professional tasks, and analysis of ethical dilemmas. Learning activities should include situations in which a legally permissible decision is not necessarily appropriate from the standpoint of professional ethics. Students should identify the legal and ethical dimensions of the problem, verify sources, compare possible courses of action, and justify their choice.

At the reflective-regulatory stage, adopted decisions are analysed. Students assess the completeness of the knowledge used, the reliability of sources, the consistency of the decision with professional values, and its possible consequences for the client, society, and the legal system. Reflective writing, structured feedback, portfolio work, self-assessment, and preparation of a personal professional development plan are appropriate at this stage.

The principal tools for implementing this logic are presented in Table 3.

обговорення професійних цінностей, аналіз кодексів етики, зустрічі з представниками юридичних професій, розгляд професійних біографій і складання індивідуального профілю компетентності. Результатом має стати прийняття особистої відповідальності за професійний розвиток і поведінку.

Діяльнісно-аналітичний етап передбачає виконання самостійних правових досліджень, роботу зі змінами в законодавстві, розв'язання професійних завдань та етичних дилем. Необхідно використовувати ситуації, у яких юридично допустиме рішення не завжди є належним з позицій професійної етики. Студент повинен визначити правові й етичні аспекти проблеми, перевірити джерела, порівняти можливі способи дії та обґрунтувати вибір.

На рефлексивно-регулятивному етапі здійснюється аналіз прийнятих рішень. Студенти оцінюють повноту використаних знань, надійність джерел, відповідність рішення професійним цінностям і можливі наслідки для клієнта, суспільства та правової системи. Доцільними є рефлексивне письмо, структурований зворотний зв'язок, ведення портфоліо, самооцінювання і складання особистого плану професійного розвитку.

Основні засоби реалізації цієї логіки представлено в таблиці 3.

Table 3

Pedagogical tools for the integrated development of self-educational competence and readiness for integrity-based professional practice

Form or method	Development mechanism	Assessed outcome
Independent legal research	Searching, verifying, comparing, and applying legal sources	Currency and reliability of information; substantiation of the legal position
Tasks based on legislative changes	Identifying the need to update knowledge; revising a previous decision	Ability to update knowledge promptly and modify the course of action
Analysis of professional-ethical dilemmas	Combining legal analysis with evaluation of values and consequences	Ability to identify an ethical problem and justify an integrity-based decision
Simulation of professional situations	Decision-making under uncertainty, conflicts of interest, or external pressure	Independence, responsibility, and resilience of the professional position

Reflective writing	Reflection on one's own actions, mistakes, motives, and professional limitations	Depth of self-analysis; ability to identify areas for improvement
Structured debriefing of a completed task	Comparison of the adopted decision with legal and ethical criteria	Ability to use feedback and adjust one's activity
Individual professional development plan	Identification of learning needs, goals, resources, and timeframes for self-education	Realism, consistency, and autonomy in planning
Portfolio of self-educational activity	Accumulation of evidence of formal, non-formal, and independent learning	Dynamics of professional development and capacity for self-assessment
Mentoring and professional discussions	Exposure to professional models of conduct; discussion of complex decisions	Awareness of the professional role and ability to substantiate one's own position
Involvement of applied ethics specialists	Consideration of the moral dimensions of legal problems beyond formal rules	Ability to integrate legal and ethical arguments

Source: systematised from [9; 22-27].

The effectiveness of the proposed tools depends on the following pedagogical conditions: integrating self-educational and ethics training into professionally oriented courses; using tasks that reproduce uncertainty, incomplete information, and conflicts of interest in legal practice; concluding complex tasks with structured reflection; combining formal learning with self-education, non-formal education, and mentoring; and assessing the ability to apply principles of integrity in professional decision-making.

Training outcomes should be assessed using four interrelated criteria: a motivational-value criterion, reflecting attitudes towards lifelong learning and professional values; a cognitive-informational criterion, encompassing knowledge of self-education methods, ethical standards, and rules for working with legal information; an activity-behavioural criterion, characterising the ability to organise self-education, conduct legal research, and implement integrity-based decisions; and a reflective-regulatory criterion, indicating the ability to evaluate and adjust one's own professional activity. The indicators for these criteria are presented in Table 4.

Ефективність запропонованих засобів забезпечують такі педагогічні умови: інтеграція самоосвітньої та етичної підготовки у професійно орієнтовані дисципліни; використання завдань, що відтворюють невизначеність, неповноту інформації та конфлікти інтересів у юридичній практиці; завершення складних завдань структурованою рефлексією; поєднання формального навчання із самоосвітою, неформальною освітою та наставництвом; оцінювання здатності застосовувати принципи доброчесності у професійних рішеннях.

Результати підготовки доцільно оцінювати за чотирма взаємопов'язаними критеріями: мотиваційно-ціннісним, що відображає ставлення до безперервного навчання та професійних цінностей; когнітивно-інформаційним, який охоплює знання способів самоосвіти, етичних норм і правил роботи з правовою інформацією; діяльнісно-поведінковим, що характеризує здатність організовувати самоосвіту, проводити правове дослідження та реалізовувати доброчесні рішення; рефлексивно-регулятивним, який визначає здатність оцінювати й коригувати власну професійну

діяльність. Показники зазначених критеріїв наведено в таблиці 4.

Table 4

Criteria and indicators of the development of self-educational competence and future lawyers' readiness for integrity-based professional practice

Criterion	Indicators
Motivational-value	1. Awareness of the value of continuously updating legal knowledge. 2. Sustained motivation and initiative in self-education and professional self-development. 3. Acceptance of the principles of the rule of law, legality, justice, honesty, and responsibility. 4. A negative attitude towards conduct lacking integrity, corruption, and conflicts of interest. 5. Readiness to be guided by professional values when making legal decisions.
Cognitive-informational	1. Knowledge of methods for goal-setting, planning, organising, and self-monitoring self-education. 2. Knowledge of legal information sources and methods for searching, verifying, and updating them. 3. Understanding the criteria of reliability, currency, and legal relevance of information. 4. Knowledge of the principles of professional ethics, rules of integrity-based conduct, confidentiality, and prevention of conflicts of interest. 5. Understanding the legal and professional consequences of conduct lacking integrity.
Activity-behavioural	1. Ability to identify learning needs, formulate goals, and plan self-educational activity. 2. Ability to use traditional and digital sources to search for, verify, analyse, and systematise legal information. 3. Ability to conduct legal research and formulate a well-founded legal conclusion. 4. Ability to identify an ethical problem or conflict of interest and assess the consequences of possible decisions. 5. Ability to select and implement an integrity-based decision while complying with professional ethics and confidentiality.
Reflective-regulatory	1. Ability to assess one's own knowledge, professional capabilities, gaps, and limitations. 2. Ability to analyse the motives, methods, and consequences of one's own professional decisions. 3. Readiness to acknowledge mistakes and take responsibility for the outcomes of one's actions. 4. Openness to feedback and the ability to adjust the goals and methods of self-education. 5. Capacity for self-control and maintenance of value-based resilience under uncertainty, external pressure, or conflicts of interest.

Source: developed by the authors by synthesising Ukrainian and international research [4; 8; 9; 23-27].

The proposed criteria and indicators encompass both educational outcomes. The motivational-value and cognitive-informational criteria characterise the

Запропоновані критерії та показники охоплюють обидва результати підготовки. Мотиваційно-ціннісний і когнітивно-інформаційний критерії характеризують

internal prerequisites for the relevant activity. The activity-behavioural criterion reflects its practical implementation, while the reflective-regulatory criterion demonstrates the future lawyer's ability to evaluate and improve their own activity. Taken together, the indicators may provide a basis for distinguishing high, sufficient, moderate, and low levels of development of the qualities under study.

Comprehensive assessment may combine analysis of a professional-ethical case, completion of an independent legal research task, expert assessment of a simulated professional situation, a reflective essay, a portfolio, and an individual development plan. This approach makes it possible to assess not only a student's level of knowledge but also their ability to act independently, responsibly, and with integrity.

Conclusions and research perspectives. The results of the comparative analysis demonstrate the value of mutually complementary use of Ukrainian and international experience. Ukrainian research provides a structural and conceptual grounding for self-educational competence and professional integrity. International experience offers practical mechanisms for integrating them through professional identity, self-directed learning, reflective socialisation, ethical dilemmas, and reflective writing. Their adaptation should take into account Ukrainian legislation, the Higher Education Standard for speciality 081 "Law", and the specific regulation of individual legal professions.

Accordingly, the development of self-educational competence and readiness for integrity-based professional practice should be organised as a coordinated but non-identical process. Its outcome should be a future lawyer capable of independently keeping professional knowledge up to date, critically assessing their own competence, identifying ethical risks, and making decisions that are legally well founded and consistent with professional values. The proposed components, pedagogical tools, and criteria require further empirical testing in the educational process of higher education institutions.

внутрішні передумови відповідної діяльності. Діяльнісно-поведінковий відображає її практичне здійснення. Рефлексивно-регулятивний засвідчує здатність майбутнього юриста оцінювати й удосконалювати власну діяльність. Сукупність показників може бути покладена в основу визначення високого, достатнього, середнього та низького рівнів сформованості досліджуваних якостей.

Комплексне оцінювання може поєднувати аналіз професійно-етичного кейсу, виконання самостійного правового дослідження, експертне оцінювання змодельованої професійної ситуації, рефлексивне есе, портфоліо та індивідуальний план розвитку. Такий підхід дає змогу встановити не лише рівень обізнаності студента, а і його здатність діяти самостійно, відповідально та доброчесно.

Висновки та перспективи досліджень. Результати порівняльного аналізу засвідчили доцільність взаємодоповнення вітчизняного і зарубіжного досвіду. Вітчизняні дослідження забезпечують структурне й понятєве обґрунтування самоосвітньої компетентності та професійної доброчесності. Зарубіжний досвід пропонує практичні механізми їх поєднання через професійну ідентичність, самокероване навчання, рефлексивну соціалізацію, етичні дилеми та рефлексивне письмо. Їх адаптація має враховувати вимоги українського законодавства, стандарт вищої освіти зі спеціальності 081 "Право" та особливості регулювання окремих юридичних професій.

Отже, формування самоосвітньої компетентності та готовності до доброчесної професійної діяльності доцільно здійснювати як узгоджений, але не тотожний процес. Його результатом має бути майбутній юрист, здатний самостійно підтримувати актуальність професійних знань, критично оцінювати власну компетентність, розпізнавати етичні ризики та приймати юридично обґрунтовані й ціннісно прийнятні рішення. Запропоновані компоненти, педагогічні засоби та критерії потребують подальшої емпіричної перевірки в

Future research should substantiate and experimentally verify the pedagogical conditions for the integrated development of future lawyers' self-educational competence and readiness for integrity-based professional practice. Further study is needed of relevant teaching methods and technologies, diagnostic tools, levels of development of the qualities under study, and possibilities for adapting international experience to the Ukrainian system of legal education.

освітньому процесі закладів вищої освіти.

Перспективи досліджень полягають в обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов інтегрованого формування самоосвітньої компетентності й готовності майбутніх юристів до доброчесної професійної діяльності. Подальшого вивчення потребують методи і технології відповідної підготовки, діагностичний інструментарій, рівні сформованості досліджуваних якостей, а також можливості адаптації зарубіжного досвіду до системи юридичної освіти України.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Azarenko, T. I. (2023). Zarubizhnyi dosvid pravovoho rehuliuvannia perevirky na dobrochesnist politseiskykh na prykladi Spoluchenykh Shtativ Ameryky ta Uhorshchyny [Foreign experience of legal regulation of integrity testing of police officers: the case of the United States of America and Hungary]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I. Vernadskoho. Seriia: Yurydychni nauky – Scientific Papers of the V.I. Vernadsky Taurida National University. Series: Legal Sciences,* 34(73), 2, 62–67. DOI: https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.2/10 [in Ukrainian].

2. Anheleniuk, A.-M. Yu. (2021). Dobrochesnist u politsii Sinhapuru cherez pryzmu antykoruptsiinykh prohram: pravovi aspekty [Integrity in the Singapore police through the prism of anti-corruption programs: legal aspects]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriia: Pravo – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law*, 67, 302–306. DOI: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.67.57 [in Ukrainian].

3. Bobrytska, V. I. (2009). Doslidzhennia problemy formuvannia samoosvitnoi kompetentsii u maibutnikh uchyteliv u konteksti yevrointehratsiinykh protsesiv [Research on the formation of self-educational competence in prospective teachers in the context of European integration processes]. *Problemy osvity u Polshchi ta v Ukraini v konteksti protsesiv hlobalizatsii ta yevrointehratsii – Problems in Education in Poland and Ukraine in the Context of Globalisation and European Integration:* materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Kyiv–Zhytomyr, 22-24 April 2009) / ed. by V. Kremen, T. Levovych, S. Sysoieva. Kyiv: KIM, 306–316 [in Ukrainian].

4. Voloshyna, Ya. L. (2022). Dobrochesnist u profesiinii diialnosti yurysta [Integrity in the professional activity of a lawyer]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo – Analytical and Comparative Law*, 6, 16–21. DOI: https://doi.org/10.32782/cuj-2025-1-1 [in Ukrainian].

5. Durman, M. O., & Durman, O. L. (2021). Konstanta akademichnoi dobrochesnosti v naukovii etytsi [Academic integrity as a constant in research ethics]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investment: Practice and Experience*, 21, 100–106. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.21.100 [in Ukrainian].

6. Von, D., Zaretska, I., Suchenko, S., Valanchius, V., Zemlytska, Yu., & Madoian, K. (eds.). (2015). *Yevropeiski ta mizhnarodni standarty u sferi sudochynstva [European and international standards in the field of justice].* Kyiv, 708 p. Retrieved from: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/eu_standarts_book_web-1.pdf [in Ukrainian].

7. Koliesnichenko, V. V. (2025). Dosvid zapobihannia ta protydii koruptsii v Sinhapuri [Experience in preventing and combating corruption in Singapore]. *Aktualni problemy suchasnoi nauky v doslidzhenniakh molodykh uchenykh, kursantiv ta studentiv – Current Issues in Modern Science in the Research of Young Scientists, Cadets and*

Students: tezy dopovidei Vseuk. nauk.-prakt. konf. (Vinnytsia, 16 May 2025) / Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Kharkiv National University of Internal Affairs, National Academy of Legal Sciences of Ukraine. Vinnytsia: KNUIA, 48–51. Retrieved from: https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/23447 [in Ukrainian].

8. Lysytskyi, M. Yu. (2024). Sutnist i struktura samoosvitnoi kompetentnosti maibutnikh yurystiv [The essence and structure of self-educational competence of future lawyers]. *Nauka i tekhnika sohodni – Science and Technology Today,* 6(34), 532–547. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-6(34)-532-547 [in Ukrainian].

9. Matkovskyi, A. O. (2026). Naukovi pidkhody do vyvchennia problemy formuvannia hotovnosti maibutnikh yurystiv do profesiinoho samorozvytku zasobamy neformalnoi osvity [Scientific approaches to studying the problem of forming future lawyers' readiness for professional self-development by means of non-formal education]. *Visnyk Mizhnarodnoho ekonomiko-humanitarnoho universytetu imeni akademika Stepana Demianchuka. Seriia: Pedahohika ta psykholohiia – Journal of the Academician Stepan Demyanchuk International University of Economics and Humanities. Series: Pedagogy and Psychology*, 1, 196–207. DOI: https://doi.org/10.32782/3041-2021/2026-1-26 [in Ukrainian].

10. Mykytyn, V. I. (2019). Mekhanizmy zmenshennia nehatyvnoho vplyvu koruptsii na suspilstvo v krainakh svitu [Mechanisms for reducing the negative impact of corruption on society in countries around the world]. *Aktualni problemy pravoznavstva – Current Issues in Legal Studies,* 2(18), 61–66. Retrieved from: http://app.wunu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/2-2019-1.pdf [in Ukrainian].

11. Mosia, I. A. (2013). Pedahohichni umovy formuvannia samoosvitnoi kompetentnosti maibutnikh kvalifikovanykh robitnykiv [Pedagogical conditions for the formation of self-educational competence of future skilled workers]. *Humanitarnyi visnyk DVNZ "Pereiaslav-Khmelnytskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni H.S. Skovorody". Pedahohika. Psykholohiia. Filosofiia – Humanities Bulletin of the G.S. Skovoroda Pereyaslav-Khmelnytskyi State Pedagogical University. Pedagogy. Psychology. Philosophy,* 28(1), 204–209. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gvpdpu_2013_28_1_41 [in Ukrainian].

12. Mudryk, A. B., & Kykhtiuk, O. V. (2020). Do pytannia profesiinoi kompetentnosti yurysta [On the professional competence of a lawyer]. *Psykholohichni perspektyvy – Psychological perspectives*, 35, 83–100. DOI: 10.29038/2227-1376-2020-35-83-100. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppst_2020_35_9 [in Ukrainian].

13. Pysanets, V. A. (2020). Administratyvno-pravove zabezpechennia dobrochesnosti pratsivnykiv pravookhoronnykh orhaniv Ukrainy [Administrative and legal support for the integrity of Ukrainian law enforcement officers]. *Candidate's thesis in Law: 12.00.07.* Ternopil National Economic University. Ternopil, 201. Retrieved from: https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0420U100558/ [in Ukrainian].

14. Pro akademichnu dobrochesnist: Zakon Ukrainy vid 18.12.2025 № 4742-IX [On Academic Integrity: Law of Ukraine No. 4742-IX of December 18, 2025]. (2025). *Zakonodavstvo Ukrainy: baza danykh / Verkhovna Rada Ukrainy – Legislation of Ukraine: database / Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20 [in Ukrainian].

15. *Pro zatverdzhennia standartu vyshchoi osvity zi spetsialnosti 081 "Pravo" dlia pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity: nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 20.07.2022 № 644 (zi zminamy) [On approval of the higher education standard in specialty 081 "Law" for the first (bachelor's) level of higher education: Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 644 of July 20, 2022, as amended].* (2022). Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy / Ministry of Education and Science of Ukraine. Retrieved from: https://surl.li/zyzawu [in Ukrainian].

16. Ratushynska, A. S. (2012). Rozvytok samoosvitnoi kompetentnosti studentiv VNZ [Development of self-educational competence of higher education students]. *Humanitarnyi visnyk DVNZ "Pereiaslav-Khmelnytskyi derzhavnyi pedahohichnyi*

universytet imeni Hryhoriia Skovorody" – Humanities Bulletin of the State Higher Educational Institution "Grigory Skovoroda State Pedagogical University of Pereyaslav-Khmelnytskyi". Pereyaslav-Khmelnytskyi, 26, 258–263 [in Ukrainian].

17. Chumak, V. V. (2019). *Administratyvno-pravovi zasady diialnosti politsii Hruzii, krain Baltii ta Ukrainy: porivnialnyi analiz [Administrative and legal foundations of police activities in Georgia, the Baltic States, and Ukraine: a comparative analysis].* Kharkiv: Konstanta, 490. Retrieved from: https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6e1e2f2e-95bc-4650-9b1e-df5b20f6ceeb/content [in Ukrainian].

18. Shevchuk, O. O., Didenko, O. V., & Klachko, V. M. (2026). Tsyfrova mobilnist u strukturi profesiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv haluzi prava [Digital mobility in the structure of professional competence of future specialists in the field of law]. *Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology,* 1(31), 117–129. DOI: https://doi.org/10.32342/3041-2196-2026-1-31-10 [in Ukrainian].

19. American Bar Association. (2026). *Standards and Rules of Procedure for Approval of Law Schools, 2026-2027.* Chicago: American Bar Association, 178. ISBN 978-1-63905-839-6. Retrieved from: https://surl.li/qsvijs [in English].

20. *Council of Bars and Law Societies of Europe. Ensuring Quality in the Legal Profession (2021, June, 25th).* 8. Retrieved from: https://surl.li/lnulxq [in English].

21. European Commission. European Judicial Training Strategy 2025-2030: Creating a Supportive Environment for Digital Justice 2030: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. *COM (2025) 801 final.* Brussels, 20 November 2025. Retrieved from: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52025DC0801 [in English].

22. Hamilton, N., & Organ, J. (2024). Learning Outcomes that Law Schools Have Adopted: Seizing the Opportunity to Help Students, Legal Employers, Clients, and Law Schools. *Journal of Legal Education*, 73(1), 85–111. Retrieved from: https://jle.aals.org/home/vol73/iss1/5/ [in English].

23. Kortleven, W.-J., Holvast, N., & Bešić, A. (2024). From Adaptive to Reflective Law School Socialisation: A Theoretical and Empirical Contribution from the Netherlands. *Legal Ethics 27*(1), 63–83. DOI: https://doi.org/10.1080/1460728x.2024.2399918 [in English].

24. Sheppick, C. (2024). Unveiling the Benefits of Reflective Learning in Professional Legal Practice. *International Journal of the Legal Profession,* 31(2), 207–221. DOI: https://doi.org/10.1080/09695958.2024.2345924 [in English].

25. Solicitors Regulation Authority (2022, August, 9th). *Statement of Solicitor Competence.* Retrieved from: https://www.sra.org.uk/solicitors/resources/continuing-competence/competence-statement/ [in English].

26. Testy, K.Y. & DeMeola, Z.J. (2024). Leading the Way: The Power of Professional Identity Formation for Lawyers. *Baylor Law Review* (76)1, 115–155. Retrieved from: https://law.baylor.edu/sites/g/files/ecbvkj1546/files/2024-05/12_testy.pdf [in English].

27. Traczykowski, L. (2024). Effective Teaching of Legal Ethics: Use an Applied Ethicist. *Legal Ethics,* 27(1), 25-44. DOI: https://doi.org/10.1080/1460728x.2024.2399919 [in English].

Received: April 14, 2026
Accepted: May 04, 2026
Published: May 29, 2026